

ЗАКЛАД ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ КОЛЕДЖ БУДІВНИЦТВА ТА ПРОМИСЛОВOSTІ»

КОМПЛЕКТ

навчально-програмної документації

викладача

Губаревої Світлани Сергіївни

для навчання кваліфікованих робітників

за професіями:

7137 Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж.

7241 Електромонтажник силових мереж та електроустаткування.

7212 Електрогазозварник.

7212 Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах.

7212 Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах

7231 Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів

Предмет: Історія України

Харків 2025

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Навчально – тематичні плани
3. Навчальна програма
4. Поурочно-тематичні плани
5. Критерії оцінювання
6. Список рекомендованої літератури

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчання історії спрямоване на реалізацію загальної мети базової середньої освіти, яка полягає в розвитку та соціалізації особистостей учениць/учнів, формуванні їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Випускник закладу загальної середньої освіти – це патріотка/патріот України, яка/який знає її історію; носійка/носій української мови, культури, яка/який поважає культуру інших народів, вільно спілкується державною мовою, володіє також рідною (у разі відмінності) й однією чи кількома іноземними мовами, має бажання і здатність до самоосвіти, виявляє активність і відповідальність у громадському й особистому житті, здатна/здатний до підприємливості й ініціативності, має уявлення про світобудову, бережно ставиться до природи, безпечно й доцільно використовує досягнення науки і техніки, дотримується здорового способу життя.

Процес консолідації української нації, що відбувається впродовж тривалої російсько-української війни й особливо після широкомасштабного російського військового вторгнення, яскраво підкреслює важливість шкільної історичної освіти.

Мета шкільної історичної освіти

Метою шкільної історичної освіти є: а) формування вільної особистості, яка визнає національні та загальнолюдські цінності й керується морально-етичними критеріями та почуттям громадянської відповідальності у своїй поведінці; б) виховання засобами історії громадянської свідомості, зорієнтованої на патріотичне почуття приналежності до власної держави та до її спільних історичних, політичних і культурних цінностей, а також на демократичні пріоритети й злагоду в суспільстві; в) прищеплення толерантності й поваги до різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей.

Ця мета має конкретизуватися в **комплексі завдань**, з яких пріоритетними є:

- ☐ поглиблення інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей та умінь, необхідних для розуміння сучасних викликів;
- ☐ набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів української держави в контексті світового історичного процесу;
- ☐ розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом;
- ☐ усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності власної держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;
- ☐ долучення до духовних і культурних надбань і цінностей, історико-культурних традицій українського й інших народів;
- ☐ сприяння формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні із національними та загальнолюдськими цінностями.

Реалізація мети шкільної історичної освіти здійснюється через розвиток основних складових історичної свідомості: а) накопичення знань про основні події, явища та процеси, їхні давніші та сучасні інтерпретації; б) оволодіння способами розумових дій, необхідних для розуміння минулого, досягнення сучасного і прогнозування майбутнього, в) усвідомлення демократичних цінностей та їх дотримання на практиці.

Обов'язкові результати шкільної історичної освіти передбачають, що учениця/учень:

□ мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причиново-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства (**хронологічна компетентність**);

□ мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища (**просторова компетентність**);

□ мислить критично, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання (**інформаційна компетентність**);

□ мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємо-вплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміє множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їхні інтерпретації (**логічна компетентність**);

□ усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації (**аксіологічна компетентність**).

Зміст історичного матеріалу базується на таких пріоритетах: науковість, національна спрямованість, хронологічна послідовність, логічність, людський вимір історії, постановка проблемних навчальних завдань, полікультурність; органічне й оптимальне дотримання пропорцій між суспільно-політичною, соціально-економічною, культурною та духовною складовими історичного процесу, загальнонаціональною історією, регіоналістикою й історичним краєзнавством; виокремлення історії повсякдення, мікроісторії та особливостей трансформації рівня життя населення відповідно до подій, що відбувалися в Україні та світі.

Змістові наголоси навчальних програм

Політичні, економічні, соціальні й культурні виклики, що виникли у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України зумовили необхідність змін у чинних навчальних програмах з історії для закладів загальної середньої освіти, щоби не лише доповнити наявний матеріал останніми подіями, але й урахувати нові історіографічні напрацювання та увиразнити наскрізні сюжетні лінії з минулого, що дають змогу пояснити сучасні події. А саме:

□ відображено історію Русі-України, Галицько-Волинського князівства, королівства Руського, українських земель у середині XIV – початку XVI ст. відповідно до здобутків сучасної зарубіжної та української історіографії;

□ переформатовано концептуально зміст ранньомодерної історії України, виходячи з кінцевої необхідності зв'язати між собою досвіди перебування українських земель в складі Речі Посполитої та Війська Запорозького/Гетьманщини, як генетично споріднених в розрізі державних інституцій, політичної культури, економіки, культури й повсякденного життя;

□ впроваджено поняття-концепт «Козацька революція середини XVII ст.»,

який якнайкраще відповідає сутності цього явища і протягом останнього десятиліття дедалі впевненіше набуває визнання в українській та світовій історіографії;

- осучаснено зміст історії України «довгого» ХІХ ст., де зацентровано на процесах українського націєтворення і націєствердження;

- звернуто основну увагу на історію України ХХ ст.;

- внесено до програми погляд на СРСР як на державу імперського типу, де імперський спосіб організації влади поєднувався з тоталітарним режимом; при висвітленні Української революції перенесено наголос на події 1917–1918 рр., адже революція досягла мети, коли постала Українська Народна Республіка;

- наголошено на державотворчій спадкоємності сучасної України від Української Народної Республіки;

- сконцентровано увагу на понятті «українська політична нація», зокрема, на формуванні її контурів і консолідацію впродовж ХХ ст.;

- ширше представлено практику використання в СРСР масового штучного голоду як політичного знаряддя;

- розширено просторові контексти української історії, з української перспективи осмислено сюжети світової історії (як-от: внесено сюжет про національне державотворення в Білорусі, країнах Балтії та Закавказзя);

- передбачено окремим навчальним блоком розгляд сучасної російсько-української війни, зокрема, її історичного коріння;

- запроваджено нові поняття та терміни, актуальні для розуміння сучасності (наприклад, «доктрина “русского міра”», «рашизм» тощо);

- звернуто увагу на необхідність ширшого використання пізнавальних і виховних можливостей історичної біографістики;

- зорієнтовано школярів на вивчення не лише інструментів насильства, якого в ХХ ст. зазнавали українці, а й опору йому тощо.

Сьогодні Україна переживає найважчі випробування за весь період незалежності. Повномасштабна війна, яку 24 лютого 2022 р. розпочала Російська Федерація, спрямована насамперед проти української державності та має виразні риси геноциду українського народу. Складовою цього геноциду є намагання путінського режиму знищити українців як політичну націю, зруйнувати не тільки українські міста і села, але й українську історичну пам'ять та національну самосвідомість.

У підготовці до цієї варварської війни путінський режим особливу роль приділяв фальсифікації історії та пропаганді «русского міра», формуючи у росіян імперську свідомість та шовіністичні настрої. Тому, в умовах протистояння агресивній антиукраїнській пропаганді, особливе значення має збереження та розвиток української історичної освіти та подальше формування в українській учнівської молоді патріотизму, усвідомлення загальнолюдських цінностей та несприйняття імперської і шовіністичної ідеології. При цьому українська історична освіта має не «віддзеркалювати» ідеологічні атаки з боку путінського режиму, а послідовно продовжувати формування в учнівства української історичної пам'яті, патріотизму та розуміння єдності України та українського народу з Європою та європейськими демократичними цінностями.

Із цього огляду Програма допускає, пропонує змінювати поняття «радянський» на «советський» у контекстах, що вказують на: 1) неприйнятні для України і нав'язані керівним центром СРСР/СССР політичні, економічні, соціальні та культурні практики (напр., світогляд «советської людини», «советизація», «концепція “советського народу”»); 2) негативізацію, спотворення більшовиками (комуністами)

понять «Ради», «радитися», «народовладдя». У Програмі в більшості випадків зра-зки таких замін запропоновано під час першого вживання понять. Надалі вони зазвичай не повторюються, щоб не переобтяжувати змістову та компетентнісну складові таблиць.

Структура програми та організація навчання учнівства

Програма складається з Пояснювальної записки, структурованих за розділами очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учениць/учнів і змісту навчального матеріалу як основи для досягнення цих результатів. Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності зорієнтовані на формування відповідних компетентностей і викладені через знання, розуміння й уміння, які від-повідають знаннєвому, смисловому й діяльнісному компонентам. Ціннісний ком-понент (зважаючи на особливості історичного матеріалу) окремо за розділами не описується, позаяк відображений у компонентах ключових компетентностей і актуалізується через знання, розуміння й уміння наскрізно в межах усіх розділів.

Зміст кожного розділу програми містить перелік історичних сюжетів, не розділених на окремі заняття. Вчительство, орієнтуючись на вимоги щодо підго-товки учениць/учнів, має можливість самостійно визначати назву теми, кількість і перелік питань до кожного уроку залежно від умов організації навчального процесу, пізнавальних можливостей школярів/школярок, класу та індивідуального підходу вчительки/вчителя до навчання. До кожної теми подано орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт, у деяких випадках – рекомендований (але не вичерпний) перелік історичних подій, об'єктів і джерел для організації навчальної роботи. Це не виключає залучення учительством інших джерел та пізнавальних завдань, зберігаючи загальну спрямованість роботи відповідно до компетентнісного підходу.

У програмі немає розподілу навчальних годин за розділами. У межах загаль-ної річної кількості годин учительство може самостійно визначати час для роботи над кожним розділом програми, але не порушуючи при тому повноти завдань, визначених як результати і зміст навчально-пізнавальної діяльності. Тематика практичних і творчих робіт укладена таким чином, аби диференціювати завдання в класі за рівнем складності. Для підвищення ефективності навчання, зокрема розподілу навчального часу, програма пропонує синхронізувати вивчення історії України та всесвітньої історії в 7–11 класах. Рекомендовану послідовність роботи над проблематикою історії України та всесвітньої історії за розділами наведено в таблиці наприкінці Пояснювальної записки.

Організацію навчально-пізнавальної діяльності учениць/учнів за цією програ-мою учителька/учитель відображає у власному календарно-тематичному плані або в робочій програмі, що її затверджує керівник навчального закладу. Робочу про-граму вчителька/учитель укладає тоді, коли хоче вибудувати в межах навчальної програми свій алгоритм роботи з учнівством, зокрема акцентувати на певних навчальних цілях, змістових елементах, змінити послідовність вивчення матеріалу, додати матеріал з історії рідного краю, доповнити тематику практичних і творчих робіт тощо.

Практичні роботи є обов'язковими для кожного розділу програми. Вони можуть відбуватися в різних формах: як на окремій ланці уроку (для вивчення нового матеріалу, узагальнення, закріплення тощо), так і протягом усього уроку (лабораторно-практичне заняття). Така робота може виконуватися за вибором як учительства, так і учнівства, як у класі, так і вдома, але з обов'язковою презентацією її результатів на занятті. Організація лабораторно-практичних занять передбачає певну динаміку, яка полягає у збільшенні в кожному наступному класі лабора-торної (обсяг, складність,

характер і види джерел) і практичної (урізноманітнення способів діяльності) складової, ступеня самостійності учнівства (від виконання роботи за допомогою вчительки/вчителя за докладною інструкцією до самостійного виконання за загальним завданням). За основними видами діяльності практичні роботи поступово змінюють свій характер від описових і частково-аналітичних до переважно аналітичних.

У визначенні результатів навчально-пізнавальної діяльності програма робить наголос на діяльнісному компоненті. На думку укладачок/укладачів, ефективність навчання залежить передусім від залучення учнівства до різноманітних видів діяльності, що дає змогу йому успішніше оволодівати суспільним досвідом і, як наслідок, забезпечує соціальну активність особистості, її спрямованість на творчу діяльність. Тому, зокрема в 10–11 класах, до кожного розділу подано теми, які можуть бути розкриті під час виконання навчальних проєктів, написання есе, а також – у багатьох випадках – пропозиції щодо можливості використання міжпредметних зв'язків. Учителька/учитель на свій розсуд може обирати (змінювати/корегувати/доповнювати) теми, а також досліджувати їх у різний спосіб, залежно від умов організації навчального процесу, пізнавальних можливостей школярства, класу й індивідуального підходу вчительства до навчання. Рекомендовані проєкти спрямовані на розвиток творчо-пошукових умінь і навичок. Головним критерієм успішності роботи вчительки/вчителя за цією програмою є не так змістова повнота, як уміння налагодити творчу роботу учнівства з орієнтацією на формування ключових і предметних компетентностей.

ПОГОДЖЕНО

Методист

ЗП(ПТ)О «ХАРКІВСЬКИЙ ПКБ та П»

_____ Раїса ОВЕРЧУК

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з НР

ЗП(ПТ)О «ХАРКІВСЬКИЙ

ПКБ та П»

_____ Світлана КІСЬ

НАВЧАЛЬНО - ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

з предмета «Історія України»
для професій:

7137 Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж.

7241 Електромонтажник силових мереж та електроустаткування.

7212 Електрогазозварник.

7212 Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах.

7212 Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах

7231 Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні методичної комісії

викладачів суспільно-гуманітарної підготовки

протокол від _____ № ____

Голова МК _____ Олена БОЧКО

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

з предмета «Історія України» за професією:

7137. Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж

7241. Електромонтажник силових мереж та електроустаткування

№ з/п	Тема навчальної програми	Кількість годин	
		Усього	З них на ПР
1.	Повторення. Вступ. Україна в роки Першої світової війни.	6	2
2.	Українська революція, розпад російської імперії та постання національної держави – української народної республіки.	11	2
3.	В боротьбі за українську незалежність.	11	1
4.	Україна у складі тоталітарної імперії – Союзу Радянських Соціалістичних Республік.	10	1
5.	Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.	6	1
6.	Україна в роки Другої світової війни.	11	1
7.	Україна в перші повоєнні роки.	8	1
8.	Україна в умовах деєталінізації.	9	1
9.	Україна в період системної кризи СРСР.	10	1
10.	Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді СРСР.	12	2
11.	Розвиток України як незалежної держави.	6	1
12.	Європейський вибір України. Російсько-українська війна.	5	1
	Всього з предмета:	105	

1 курс – 38 годин

2 курс – 39 годин

3 курс – 28 години

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

з предмета «Історія України»
за професією:

7212. Електрогазоварник

7212. Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах

№ з/п	Тема навчальної програми	Кількість годин	
		Усього	З них на ПР
1.	Повторення. Вступ. Україна в роки Першої світової війни.	6	2
2.	Українська революція, розпад російської імперії та постання національної держави – української народної республіки.	11	2
3.	В боротьбі за українську незалежність.	14	1
4.	Україна у складі тоталітарної імперії – Союзу Радянських Соціалістичних Республік.	13	1
5.	Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.	6	1
6.	Україна в роки Другої світової війни.	12	1
7.	Україна в перші повоєнні роки.	6	1
8.	Україна в умовах деєталінізації.	8	2
9.	Україна в період системної кризи СРСР.	8	1
10.	Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді СРСР.	10	2
11.	Розвиток України як незалежної держави.	6	1
12.	Європейський вибір України. Російсько-українська війна.	5	1
	Всього з предмета:	105	

1 курс – 31 година

2 курс – 37 годин

3 курс – 37 годин

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

з предмета «Історія України» за професією:

7212. Електрозварник на автоматичних та напіваавтоматичних машинах

7231. Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів

№ з/п	Тема навчальної програми	Кількість годин	
		Усього	З них на ПР
1.	Повторення. Вступ. Україна в роки Першої світової війни.	6	2
2.	Українська революція, розпад російської імперії та постання національної держави – української народної республіки.	11	2
3.	В боротьбі за українську незалежність.	12	1
4.	Україна у складі тоталітарної імперії – Союзу Радянських Соціалістичних Республік.	11	1
5.	Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.	9	1
6.	Україна в роки Другої світової війни.	10	1
7.	Україна в перші повоєнні роки.	6	1
8.	Україна в умовах деєталінізації.	8	2
9.	Україна в період системної кризи СРСР.	8	1
10.	Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді СРСР.	9	1
11.	Розвиток України як незалежної держави.	7	1
12.	Європейський вибір України. Російсько-українська війна.	8	1
	Всього з предмета:	105	

1 курс – 40 годин

2 курс – 33 години

3 курс – 32 години

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ІСТОРІЇ

Під час оцінювання навчальних досягнень з історії враховується:

- рівень оволодіння історичними знаннями; знання хронологічних меж періодів, найважливіших історичних подій і процесів; визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- рівень умінь групування (класифікації) фактів за вказаною ознакою, розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями;
- рівень оволодіння практичними вміннями та навичками роботи з історичними джерелами; обґрунтування власного ставлення учня щодо історичної події, явища, діяча.

Всі види оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються за критеріями, наведеними в таблиці.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень може назвати одну-дві події, дати, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти.
	2	Учень називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так - ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії.
	3	Учень може двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; впізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття - з тисячоліттям; має загальне уявлення про історичну карту.
II. Середній	4	Учень може репродуктивно відтворити невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані у тексті підручника, називаючи одну-дві основні дати; показуючи на карті історико-географічний об'єкт.
	5	Учень з допомогою вчителя може відтворити основний зміст навчальної теми, визначати окремі ознаки історичних понять, називати основні дати; показувати на історичній карті основні місця подій.
	6	Учень може самостійно відтворювати фактичний матеріал теми, давати стислу характеристику історичній постаті, встановлювати послідовність подій; користуватись за допомогою вчителя наочними та текстовими джерелами історичної інформації.
III. Достатній	7	Учень послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ та процесів; «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; використовує історичні документи як джерело знань.
	8	Учень володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми; дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти.
	9	Учень вільно оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події у межах курсу, аналізує зміст історичної карти.
IV. Високий	10	Учень використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на широку джерельну базу; рецензує відповіді учнів; співставляє і систематизує дані історичних карт; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії.
	11	Учень володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, аналізувати історичну інформацію, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії.
	12	Учень у повному обсязі опанував програмовий матеріал, що дає йому змогу відповідно до вікових особливостей презентувати власну інтерпретацію історичних явищ.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Навчальні програми					
16	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»	7-9	Сайт МОН	Наказ МОН від 03.08.2022 № 698	
17	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 10-11 (рівень стандарту)	10	Сайт МОН	Наказ МОН від 03.08.2022 № 698	
18	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 10-11 (рівень стандарту)	10	Сайт МОН	Наказ МОН від 03.08.2022 № 698	
19	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 10-11 (профільний рівень)	10	Сайт МОН	Наказ МОН від 03.08.2022 № 698	
20	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 10-11 (профільний рівень)	10	Сайт МОН	Наказ МОН від 03.08.2022 № 698	
21	Програми для закладів загальної середньої освіти "Історія України для 5-9 та 10-11 класів зі змінами"	10-11	Сайт МОН	Наказ МОН від 03.08.2022 № 698	
22	"Всесвіт (концентр "Суспільствознавство"). Цикл адаптаційний. 5-6 класи" навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, які реалізуюватимуть інноваційний освітній проєкт всеукраїнського рівня "Ліга крилатих"	Засєкіна Т. М., Король Н. О., Лашевська А. А., Лашевська Г. А., Хлипава Л. М.	5-6	Інститут педагогіки НАПН України	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0352-2022
23	"Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти (інтегрований курс)" навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-освітнім проєктом "Інтелект України"	Гавриш І. В., Аркуша О. Г., Боарь М. С., Дяків В. Г., Мудрий М. М., Пастушенко Р. Я., Хлипава Л. М.)	5-6	Науково-освітній проєкт "Інтелект України"	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0197-2022
24	"Історія. Україна і світ" навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, які працюють за вальдорфською педагогікою	автори-укладачі Нечитайло Т.В., Атласюк Л.В.	5-9	Асоціація вальдорфських ініціатив в Україні	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0364-2022
25	"Історія (Всесвітня історія та історія України. Інтегрований курс)" навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, які працюють за вальдорфською педагогікою	автори-укладачі Нечитайло Т.В., Атласюк Л.В., Вороняк В.А.	5-9	Асоціація вальдорфських ініціатив в Україні	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0374-2021
26	"Вступ до історії" навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-освітнім проєктом "Інтелект України"	Гавриш І. В., Аркуша О. Г., Боарь М. С., Дяків В. Г., Мудрий М. М., Пастушенко Р. Я., Хлипава Л. М.)	6	Науково-освітній проєкт "Інтелект України"	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.625-2022
27	"Історія. Україна і світ" навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-освітнім проєктом "Інтелект України"	Гавриш І. В., Аркуша О. Г., Боарь М. С., Дяків В. Г., Мудрий М. М., Пастушенко Р. Я., Хлипава Л. М.)	7-9	Науково-освітній проєкт "Інтелект України"	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.624-2022
28	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, які працюють за вальдорфською педагогікою "Всесвітня історія. Історія України"	автори-укладачі Нечитайло Т.В., Атласюк Л.В., Колісник Я.Є.	10-11	Асоціація вальдорфських ініціатив в Україні	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0032-2021
Основні підручники та навчальні посібники					
89	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Власов В. С., Куличинський С. В.	10	ТОВ "Літера ЛТД"	Наказ МОН від 31.05.2018 № 551
90	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Власов В. С., Куличинський С. В., Панарін О. Є.	10	ТОВ "Літера ЛТД"	Наказ МОН від 11.04.2023 № 415
91	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Пометун О. І., Гупан Н. М.	10	УОВЦ "Оріон"	Наказ МОН від 31.05.2018 № 551
92	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Струкавич О. К.	10	ТОВ "Видавництво "Грамота"	Наказ МОН від 31.05.2018 № 551
93	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Гісем О.В., Мартинюк О.О.	10	ТОВ "Видавництво "Ранок"	Наказ МОН від 31.05.2018 № 551
94	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Буряк І. О., Хлібовська Г. М., Крижанівська Н. Є., Научук О. В.	10	ТзОВ "Астон"	Наказ МОН від 31.05.2018 № 551
95	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Хлібовська Г. М., Крижанівська Н.Є., Научук О. В.	10	ТзОВ "Астон"	Наказ МОН від 11.04.2023 № 415
96	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Сорочинська Н.М., Гісем О.О.	10	ТОВ "Видавництво "Навчальна книга-Богдан"	Наказ МОН від 31.05.2018 № 551
97	Історія України (профільний рівень) (підручник)	Власов В.С., Куличинський С.В.	10	ТОВ "Літера ЛТД"	Наказ МОН від 31.05.2018 № 551
98	Історія України (профільний рівень) (підручник)	Власов В. С., Куличинський С. В., Панарін О. Є.	10	ТОВ "Літера ЛТД"	Наказ МОН від 11.04.2023 № 415
99	Історія. Україна і світ (інтегрований курс, рівень стандарту)	Мудрий М. М., Аркуша О. Г.	10	ТОВ "Видавництво "Генеза"	Наказ МОН від 31.05.2018 № 551
100	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Сорочинська Н.М., Гісем О.О.	11	ТОВ "Видавництво "Навчальна книга-Богдан"	Наказ МОН від 12.04.2019 № 474
101	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Власов В.С., Куличинський С.В.	11	ТОВ "Літера ЛТД"	Наказ МОН від 12.04.2019 № 474
102	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Хлібовська Г.М., Научук О.В., Крижанівська Н.Є., Гирич І.Б., Буряк І.О.	11	ТзОВ "Астон"	Наказ МОН від 12.04.2019 № 474
103	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Гісем О.В., Мартинюк О.О.	11	ТОВ "Видавництво "Ранок"	Наказ МОН від 12.04.2019 № 474
104	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Струкавич О.К., Дрозоук С.І.	11	ТОВ "Видавництво "Грамота"	Наказ МОН від 12.04.2019 № 474
105	Історія України (рівень стандарту) (підручник)	Даниленко В.М., Смоляницька М.К.	11	ТОВ "Видавництво "Генеза"	Наказ МОН від 12.04.2019 № 474
106	Історія України (профільний рівень) (підручник)	Власов В.С., Куличинський С.В.	11	ТОВ "Літера ЛТД"	Наказ МОН від 12.04.2019 № 474
107	Історія України (профільний рівень) (підручник)	Гісем О.В., Мартинюк О.О.	11	ТОВ "Видавництво "Ранок"	Наказ МОН від 12.04.2019 № 474
108	Історія. Україна і світ (інтегрований курс, рівень стандарту)	Мудрий М.М., Аркуша О.Г.	11	ТОВ "Видавництво "Генеза"	Наказ МОН від 12.04.2019 № 474

109	Додаткові підручники та навчальні посібники				
143	Робочий зошит з історії України	Гук О.І., Гук Ю.М.	10	ПП "Аксіома"	Лист ІМЗО від 26.07.2019 № 22.1/12-Г-776
144	«Історія: Україна і світ. Громадянська освіта. Навчальні матеріали» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»	Гавриш І.В., Арушан О.Г., Боєр М.С., Мудрий М.М., Пастушенко Р.Я., Хмиліва Л.М.	10	Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0029-2021
145	«Історія: Україна і світ. Громадянська освіта. Зошит з друкованою основою» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»	Гавриш І.В., Арушан О.Г., Боєр М.С., Мудрий М.М., Пастушенко Р.Я., Хмиліва Л.М.	10	Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0030-2021
146	«Історія: Україна і світ. Громадянська освіта. Самостійні і підсумкові роботи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»	Гавриш І.В., Арушан О.Г., Боєр М.С., Мудрий М.М., Пастушенко Р.Я., Хмиліва Л.М.	10	Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0031-2021
147	Робочий зошит з історії України	Гук О.І., Гук Ю.М.	11	ПП "Аксіома"	Лист ІМЗО від 26.07.2019 № 22.1/12-Г-775
148	"Тест-контроль. Історія України. Всесвітня історія" зошит для поточного та тематичного оцінювання	Евген Захарченко, Роман Любавський	11	Видавничий дім "Весна"	Лист ІМЗО від 04.11.2019 № 22.1/12-Г-1022
149	"Українська революція 1917-1921 років. 100 років боротьби" (дидактичні матеріали)	Український інститут національної пам'яті	10	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-684
150	"Українська революція 1917-1921 років. 100 років боротьби" (дидактичні інформаційно-просвітницькі матеріали у вигляді настільної гри)	Український інститут національної пам'яті	10	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-685
151	"100 облич Української революції" (дидактичні ілюстраційні матеріали)	Український інститут національної пам'яті	10	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-686
152	"Україна у Другій світовій війні. Факти, цифри, особи" (дидактичні матеріали)	Український інститут національної пам'яті	10	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-687
153	"Україна в роки Другої світової війни (1939-1945)" (набір інтерактивних карток)	Український інститут національної пам'яті	10-11	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-688
154	"ОУН та УПА: відповідь нескореного народу" (дидактичні інформаційно-просвітницькі матеріали у вигляді настільної гри)	Український інститут національної пам'яті	10-11	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-689
155	"УПА: відповідь нескореного народу" (дидактичні матеріали)	Український інститут національної пам'яті	10-11	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-690
156	"Голодомор. Комуністичний геноцид в Україні" (дидактичні матеріали)	Український інститут національної пам'яті	10	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-692
157	"Спротив геноциду" (дидактичні матеріали, книжка-каталог)	Український інститут національної пам'яті	10	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-693
158	"З історії Карпатської України" (дидактичні матеріали)	Український інститут національної пам'яті	10	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-694
159	Історія Криму в запитаннях і відповідях	Авторський колектив академічних та університетських учених-істориків і сходознавців (відповідальний редактор Валерій Смолий, упорядник Геннадій Боряк)		Інститут історії НАН України, сайт ІМЗО https://cutt.ly/cffO2cW	Лист ІМЗО від 03.03.2020 № 22.1/12-Г-155
160	Навчальний посібник "Історія та культура євреїв Східної Європи"	Ірина Фрідман, Урі Таір	10	НБК № 114 "ОРТ" м. Києва	Лист ІМЗО від 01.07.2019 № 22.1/12-Г-503
161	"Історія та культура євреїв Східної Європи" робочий зошит до навчального посібника	автори Ірина Фрідман, Урі Таір	10	НБК № 114 "ОРТ" м. Києва	Лист ІМЗО від 01.07.2019 № 22.1/12-Г-503
162	Методична література				
163	"Бабин Яр - пам'ять на тлі історії. путівник для вчителя"	Український інститут національної пам'яті	10	Український інститут національної пам'яті	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-691
215	Атласи і контурні карти				
253	"Всесвітня історія" атлас	ПрАТ «Інститут передових технологій»	10	ПрАТ «Інститут передових технологій»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0123-2023
254	"Всесвітня історія" контурні карти	ПрАТ «Інститут передових технологій»	10	ПрАТ «Інститут передових технологій»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0124-2023
255	"Історія України" атлас	ДНВП «Картографія»	10	ДНВП «Картографія»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0003-2023
256	"Історія України" контурні карти	ДНВП «Картографія»	10	ДНВП «Картографія»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0004-2023
257	Контурні карти. Новітня історія (1914-1945 рр.)	ДНВП «Картографія»	10	ДНВП «Картографія»	Лист МОН від 23.03.2020 № 1/11-2305
258	Атлас. Новітня історія (1914-1945 рр.)	ДНВП «Картографія»	10	ДНВП «Картографія»	Лист МОН від 25.03.2020 № 1/11-2344
259	Атлас «Всесвітня історія. Історія України. 10 клас»	упорядник Щупак І.Я.	10	УОВЦ "Оріон"	Лист МОН від 18.07.2019 № 1/11-6587
260	Контурні карти «Всесвітня історія. Історія України. 10 клас»	упорядник Щупак І.Я.	10	УОВЦ "Оріон"	Лист МОН від 18.07.2019 № 1/11-6587
261	Атлас «Історія України» (1945-2018 рр.)	ПрАТ «Інститут передових технологій»	11	ПрАТ «Інститут передових технологій»	Лист МОН від 27.06.2019 № 1/11-5959
262	Контурні карти «Історія України (1945-2018 рр.)»	ПрАТ «Інститут передових технологій»	11	ПрАТ «Інститут передових технологій»	Лист МОН від 27.06.2019 № 1/11-5960
263	Атлас та контурні карти «Всесвітня історія (1945-2018 рр.)»	ПрАТ «Інститут передових технологій»	11	ПрАТ «Інститут передових технологій»	Лист МОН від 05.07.2019 № 1/11-6103
264	«Історія України» атлас	ДНВП «Картографія»	11	ДНВП «Картографія»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0125-2023
265	«Історія України» контурні карти	ДНВП «Картографія»	11	ДНВП «Картографія»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0126-2023
266	"Всесвітня історія" атлас	ДНВП «Картографія»	11	ДНВП «Картографія»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0024-2022
267	"Всесвітня історія" контурні карти	ДНВП «Картографія»	11	ДНВП «Картографія»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0025-2022
268	«Історія України» атлас	ПрАТ «Інститут передових технологій»	11	ПрАТ «Інститут передових технологій»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0127-2023
269	«Історія України» контурні карти	ПрАТ «Інститут передових технологій»	11	ПрАТ «Інститут передових технологій»	Зареєстрований у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0128-2023
270	Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс) історичний атлас	укладач Щупак І. Я.	11	УОВЦ "Оріон"	Лист ІМЗО від 03.07.2020 № 22.1/12-Г-488
271	Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс) контурні карти	укладач Щупак І. Я.	11	УОВЦ "Оріон"	Лист ІМЗО від 03.07.2020 № 22.1/12-Г-489
272	Настінні карти				
278	"Українська держава П. Скоропадського. 1918 рік" настінна карта	ДНВП «Картографія»	10	ДНВП «Картографія»	Лист МОН від 28.12.2019 № 1/11-11585
279	"Національно-визвольна боротьба на Західній Україні. 1941-1950 рр." настінна карта	ДНВП «Картографія»	10	ДНВП «Картографія»	Лист ІМЗО від 19.11.2020 № 22.1/12-Г-933

280	Програми та навчальні посібники з курсу "Історія рідного краю"				
281	"Моя Черкащина", навчальна програма курсу за вибором	під керівництвом Мельниченко Василя, автори-укладачі Боровець Любов, Горай Андрій, Завіновська Ірина, Завалю Тетяна, Компанієць Олексій, Лазоренко Людмила, Перевізник Ігор, Самокозов Анатолій, Стецюк Андрій, Силенько Валерій, Товстолиг Тетяна	7-11	КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників»	Зареєстрований у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0219-2023, 4.0129-2023
282	Навчально-методичний посібник «Моя Черкащина (історія рідного краю з найдавніших часів до сьогодення)»	Мельниченко В.	7-11	Черкаський обласний ІПОПП	Зареєстрований у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0297-2023
283	Навчальна програма курсу за вибором/спеціального факультативу "Основи археології земель Чернівецької області"	укладачі Пивоваров С. В., Федорак В. Ф.	7-11	Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області	Лист ІМЗО від 15.06.2020 № 21.1/12-Г-363
284	Навчальна програма курсу за вибором "Рідний край"	автори Шимон Ю. Ю., Шимович Ю. Ю.	7-11	Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти	Лист ІМЗО від 19.11.2020 № 22.1/12-Г-942
285	Навчальна програма курсу за вибором "Історія рідного краю (Закарпаття з найдавніших часів - початку XXI ст.)"	автори Шимон Ю. Ю., Щерба І. І.	7-11	Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти	Лист ІМЗО від 19.11.2020 № 22.1/12-Г-943
286	Навчальний посібник "Основи археології земель Чернівецької області"	Укладачі Пивоваров С.В., Федорак В.Ф.	7-11	Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області	Лист ІМЗО від 15.06.2020 № 21.1/12-Г-364
287	"Нариси з історії Криму XVIII-початку XIX ст.: додатковий матеріал для вчителів "	Станіслав Цалик, Оксана Волошенко, Олександр Мокрогуз	7-8	Академія української преси	Лист ІМЗО від 10.10.2019 № 22.1/12-Г-980
288	Навчальна програма факультативного курсу «Історія Миколаївщини із стародавніх часів до кінця XIX століття»	Варшавська М. Ю., Гаркуша Н. М., Пономарьова О. В., Парамонова Т. В.	9	Миколаївський юридичний ліцей	Лист ІМЗО від 08.07.2020 № 22.1/12-Г-529
289	Навчальна програма спеціалізованого курсу "Історія Північної Бессарабії з найдавніших часів до наших днів"	Богачик Т. С.	10	Чернівецький ОІППО	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-682
290	Історія Північної Бессарабії з найдавніших часів до наших днів (навчальний посібник)	Богачик Т. С.	10	Чернівецький ОІППО	Лист ІМЗО від 15.07.2019 № 22.1/12-Г-683
291	"Розслідування Голокосту від куль. 10 свідчень: Литва, Білорусь, Польща, Україна, Молдова, Росія"	Патрік Дебуа, Андрій Уманський. За загальною редакцією Ігоря Шупака		Український інститут вивчення Голокосту "Тхума"	Лист ІМЗО від 23.01.2020 № 22.1/12-Г-70